

dentů, k nimž došlo v době vánoční a novoroční a v odporu proti maďarskému úsilí o připojení Podkarpatské Ukrajiny. Maďarský zahraniční ministr se honosí úspěchem své návštěvy v Berlíně koncem ledna 1939 a je přesvědčen, že se mu podařilo nadobro rozptýlit německou nedůvěru zejména vůči vnitropolitickým poměrům v Maďarsku a přesvědčit Berlín o skálopevné loyaltě dnešní maďarské vlády vůči Třetí říši. Naproti tomu soudí, že Hitler a jeho okolí chovají i nadále nedůvěru voči Česko-Slovensku a že jeví nespokojnost s vnitropolitickými poměry našeho státu, zejména pokud se tkne politického vlivu osob v okolí ústřední vlády, známých svou levicovou ideologií, dále pokud se tkne otázky židovské a přispůsobování výrobních poměrů našeho průmyslu potřebám a zájmům řískoněmeckého vývozu do ciziny. Mám tedy dojem, že hrabě Csáky opustil stanovisko o pospolitosti zájmů mezi Česko-Slovenskem a Maďarskem a že naopak – ve snaze upevnit svou pozici v Berlíně a zalíbit se tam – se snaží stupňovat nedůvěru vůči nám v okolí říšského kancléře. Používá proto přerušení diplomatických styků mezi Ruskem a Maďarskem¹ a obviňuje česko-slovenského diplomatického zástupce v Moskvě – z toho, že vyslanec Fierlinger přemluvil pana Litvinova k tomu, aby tyto styky přerušil. To je jasně řečeno v zmíněném článku večerního Pester Lloydů z 11. února a to se i nepřímou podává z interview bývalého maďarského vyslance v Moskvě se spolupracovníkem MTI (viz nedělní článek téhož listu pod záhlavím: Gesandter Jungerth-Arnóthy die Änderung der ungarisch-sovietrussischen Beziehungen.²)

Sapienti sat: hrabě Csáky je si vědom, že u Hitlera a v jeho okolí je nacistická ideologie dogmatem a že by vnikání bolševického vlivu do Střední Evropy potíral drastickými prostředky, zejména po úspěchu, jehož politika osy „Řím – Berlín“ právě docílila rozdrčením republikánského Španělska.

Je tedy jen logickým, že se nový maďarský zahraniční ministr snaží vyloukati politický kapitál z přerušení diplomatických styků s Ruskem, které je pro maďarskou vládu přece jen nemilým překvapením, a se pokouší kaliti normální vývoj poměru mezi Prahou a Berlínem insinuacemi, které se zrcadlí v citovaných člancích Pester Lloydů.

Vyslanec:
Miloš Kobra

AMZV ČR, KM, kart. 46, f.: Jednání s Maďarskem 1939, č. 152/39 – dův. Originál, strojopis.

¹ Správu M. Kobra z 10. 2. 1939 nepublikujeme.

² Pozří dok. č. 144.

³ Článek sa pri spise nenachádza.

⁴ Dňa 2. 2. 1939 sovietska vláda oficiálne oznámila maďarskému vyslancovi v Moskve, že zruší priame diplomatické styky s Maďarskom.

⁵ Vyslanec Jungerth-Arnóthy o zmenách maďarsko-sovietorských vzťahov.

16. február 1939, Budapešť.

Správa česko-slovenského vyslanca M. Kobra o záverečnej etape rokovaní o hranici na slovensko-maďarskom úseku a o súvislostiach s rokovaním na teritóriu Karpatskej Ukrajiny.

Práce smíšené delimitační komise pod předsednictvím sekčního šéfa Inž. Janšáka a hraběte Telekiho, vstupují – *pokud se slovenského úseku tkne* – do posledního stádia. Stanovení definitivní hranice mezi Slovenskem a Maďarskem zdá se býti – až na menší sporné tři body¹ – v zásadě vyřešeno a obě strany mají svrchovaný zájem na tom, aby tato hraniční čára byla – jakmile o ní bude učiněna definitivní dohoda – což může býti během příštího týdne – také schválena příslušnými instancemi. Přichází tu zejména v úvahu okolnost, že dnes už začínají polní práce a že přechod přes demarkační čáru za dnešních okolností působí místnímu obyvatelstvu značné obtíže, znemožňuje tyto práce a mohl by býti příčinou pohraničních incidentů. Tu se však naskytá zásadní obtíž, t. j. otázka příčinné souvislosti mezi rozhrančením na úseku slovenském a karpatsko-ukrajinském. Stanovení definitivní hranice Podkarpatské Ukrajiny s Maďarskem vyvolává totiž neobyčejné obtíže a je obava, že by „junctim“ mezi těmito oběma úseky mohlo přivoditi odklad ve stanovení celé definitivní hraniční čáry na neurčitou dobu. Rozhrančení na úseku slovenském bylo už předem zásadně a bude bez pochyby i definitivně schváleno slovenskou vládou, jakmile dohoda mezi oběma komisemi bude parafována. Tato dohoda bude samozřejmě předložena zároveň ku schválení ústřední vládou v Praze.²

Jde tu však nyní o zásadní rozhodnutí, může-li ve smyslu ústavních zásad tou dobou platných vstoupiti alespoň v provisorní účinnost, aniž by se vyčkávalo definitivní stanovení hranice na úseku podkarpatsko-ukrajinském, jež se děje přirozeně v dohodě s vládou v Chustu.

Podepsaný vyslanec jako předseda česko-slovenské delegace pro projednávání otázek, plynoucích z vídeňského arbitrážního rozsudku prosí o zásadní rozhodnutí v tom smyslu, možno-li přijati rozhrančení na úseku slovenském, v předpokladu jeho schválení ústřední vládou, za definitivní řešení otázky hranic mezi Slovenskem a Maďarskem, či dlužno-li vyčkati, pokud se účinnosti tohoto rozhrančení tkne, definitivní stanovení hranic i na úseku podkarpatsko-ukrajinském.

Ježto hranice jsou otázkou celostátního zájmu, bylo by – teoreticky vzato – nutno činiti „junctim“ mezi oběma úseky. Z důvodů praktických by bylo však záhodno, aby dohoda o hranicích na úseku slovenském vstoupila v účinnost – alespoň provisorní – bez dalšího odkladu s tím, že mezistátní dohoda o celé hranici bude definitivně podepsána později. Pro státoprávní posouzení této otázky, již si dovoluji předložit k zásadnímu posouzení, bude závažnou ta okolnost, že definitivní stanovení hranic historických zemí se děje bez jakékoli souvislosti se stanovením hranic česko-slovensko-maďarských.

Vyslanec:
Miloš Kobr

AMZV ČR, PrS, kart. 61, f. 12, č. 23 74 9. Originál, strojopis.

¹ Pozri dok. č. 164.

² Generálny tajomník maďarskej delegácie P. Sebestyén 11. 2. 1939 po rokovani delimitačnej komisie hlásil vláde, že slovenská delegácia vyhlásila, že je ochotná definitívne rokovať o hranici na slovensko-maďarskom úseku nezávisle od určenia hranice na úseku Podkarpatskej Rusi.